

ÅRSRAPPORT 2004

**Kirkens
Arbeidsgiverorganisasjon**

ÅRSRAPPORT 2004

KA I KYRKJEBILETET

Dette året har KA si rolle som sentral interesseorganisasjon for kyrkjelege organ stått i fokus på mange måtar.

Styret har fått mange viktige saker til uttale, saker som plasserer KA midt inn i det den nasjonale politiske debatten har dreia seg om - m.a. barnehagefinansiering, kyrkjevedlikehald,

kompetanseutvikling og tilhøvet til staten.

Det betyr ikkje at KA som sentral arbeidsgjevarorganisasjon er nedtona. Men etter nokre år som sjølvstendig forhandlingspart, er det etablert gode rutinar og eit godt samarbeidsklima overfor tariffpartane våre. På dette området er det ei god utvikling, og det er ikkje behov for at styret brukar så mykje tid på detaljar i desse sakene.

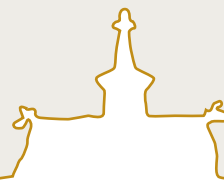
Styret har og hatt fokus på at KA sin økonomi er god, og gler seg over at vi i år kan presentere eit overskot for Landsrådet.

I 2004 har KA meir enn nokon gong profilert seg som den lokale kyrkja sin organisasjon. Det er bra og det er villa. Men den lokale kyrkja representerer eit for lite medlemsgrunnlag for å kunne vere stø plattform for ein slagkraftig interesse- og arbeidsgjevarorganisasjon. Ein strategi der vi opnar for andre medlemmer, vil styrke organisasjonen. Ikkje berre økonomisk, men også i forhold til kompetanseutvikling. Dette var viktig sak i 2004, og blir kanskje den viktigaste saka for KA si framtid som tenande og utfordrande part i norsk kyrkje- og arbeidsliv.

Arne Lerheim
Styreleiar

**Kirkens
Arbeidsgiverorganisasjon**

NOEN HOVEDTREKK

Det er vanskelig å finne én sak som kan beskrive aktiviteten i Kirkens Arbeidsgiverorganisasjon (KA) i 2004. KAs hverdag preges nemlig av det enorme mangfoldet som til enhver tid preger medlemmenes hverdager. Samtidig kreves det at organisasjonen skal sette dagsorden, levere premisser – og gi svar. Det er en krevende øvelse.

Skal man likevel forsøke seg på å plukke ut én sak, eller ett saksområde som satte sitt spesielle preg på 2004, så må det være kirkebyggene.

*Adm. dir. Frank Grimstad
leder KAs sekretariat*

Våren 2004 ble preget av heftige debatter om hvor mange kirkebygg vi egentlig trenger i dette landet, forslag om riving og overdragelse av kirkebygg til muslimske trossamfunn, var kanskje noen av de mest radikale løsningsforslagene. Debatten var en opptakt til en fagkonferanse KA arrangerte sammen med bl.a. kirkelige fellesråd i Narvik, på høyskolen i Narvik. Konferansen samlet fagfolk fra hele landet. Også sentrale stortingspolitikere var med. Spesialrådgiver Max Ingar Mørk fra KA leverte en grundig analyse og tilstandsrapport for norske kirker, og grunnen var beredt for en saklig debatt om hvordan stat og kirke kan løse det enorme vedlikeholdsgapet som er etablert for norske kirker over lang tid. Det var på denne konferansen bl.a. forslaget kom om en rentekompensasjonsordning for investeringer på norske kirker.

I 2004 satte man også i gang arbeidet med etablering av KAs kirkebyggforsikring og KAs kirkebyggdatabase. Begge deler ble lansert for medlemmene etter sommeren 2004, men før 2004 var slutt hadde kirkebyggforsikringen gjort avtaler med kirkelige fellesråd om forsikring av mer enn 60% av kirkebyggene. Databasen er også på plass med et nettbasert verktøy, som ikke bare er nyttig for sentrale organer, men også tegner til å bli det effektive FDVU-verktøyet i møte med lokale vedlikeholdsutfordringer.

ENDRINGSARBEID

Endringsarbeid har også preget året som ligger bak oss. KA forvalter midler til forsøks- og utviklingsarbeid. Endringsviljen er stor, kravet til mer samarbeid, større enheter, mer rasjonell forvaltning av ressursene preger samtalene hos mange av våre medlemmer. Samtidig er den lokale kirke en organisasjon som preges av nærhet til oppgavene, lokalmiljøet og kirkehuset. Det betyr at kulturendring blir et viktig tema for KA i årene som kommer. Nærhet er en viktig verdi å ta vare på. Samtidig er det en stor utfordring å skape enheter som er store nok til å takle utfordringene i et stadig mer komplekst samfunn og store nok til å rekruttere kompetanse.

RAMMEBETINGELSER

Rammebetingelsene har vært trange også i 2004 for de fleste av våre medlemmer. Det ser ikke ut til at det lysner på kort sikt, selv om lyspunkter er knyttet til fokus på kirkebyggene og at stortinget vedtok en egen "kirkebyggpakke" oppunder jul.

KAs rolle har også blitt fokusert når det gjelder mer ideologiske og teologiske tema. Det tenkes her først og fremst på bisperollen og diakonisaken. Begge deler har brakt KA i fokus. Noen stiller spørsmålsteget ved om det er riktig av KA å gå inn i slike saker. KA som organisasjon tror det er viktig å se slike saker fra medlemmenes side og profilere sakene både fra lokalkirkens ståsted og fra et arbeidsgiversynspunkt. Også lederutvikling og kompetanseutvikling er avhengig av at det finner sted en fortløpende refleksjon om hva ord som kvalitet, ledelse, demokrati og organisering betyr i en kirkelig kontekst. Det er også et økende press på å forstå forholdet mellom "politikerrollen" i kirken, daglig ledelse og prestetjenestens særskilte organisering. Dette har vært merkbart i 2004.

Endringene i proste- og prestetjenesten har KA hilst velkommen. Den legger forholdene til rette for større likheter i måte å tenke arbeidsgiveransvar og ledelse på. Prostene har mye å lære av kirkeverger som har øvd seg i dette siden 1997. Den legger også til rette for mer samarbeid og bedre ressursutnyttelse. Felles lederutvikling, som har vært et felles mål for KA i flere år, bør kunne realiseres fra 2005.

Vårens debatt om vedtektsendringer har også satt sitt preg på arbeidet i sekretariatet og har medført et vesentlig arbeid knyttet til KAs identitet og rolle i kirkebildet. Ikke uventet er det forholdet mellom KA og Kirkerådet som i en slik sammenheng blir tematisert. I en kirke som lever i forandring og med en kirkeordning som er i forandring er det normalt med en viss spenning. Det viktige er å skape arenaer for samtale og felles forståelse av de utfordringer vi står overfor. KA er en kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon, ikke et kirkelig organ. Dette har med fokus og ståsted å gjøre, dessuten med arbeidsmåte og hvilken kultur som utvikles.

MEDLEMMER

Ved utgangen av 2004 hadde KA 434 A-medlemmer (kirkelige fellesråd), 98 B-medlemmer (menighetsråd, barnehager, stiftelser og organisasjoner som har overdratt partsansvaret) og 37 C-medlemmer (menighetsråd, bispedømmerråd og organisasjoner som ikke har overdratt partsansvaret). I løpet av året er tallet på B medlemmer økt

med 5. Tallet på C-medlemmer er redusert med 3.

Fortsatt er den dominerende medlemsgruppen i KA de lokalkirkelige rådsorgan, kirkelige fellesråd og menighetsråd, men menighetsbarnehager og et lite antall andre organisasjoner med tilknytning til Den norske kirke, IKO, KIFO og Søndagsskoleforbundet er også med. Styrets forslag til vedtektsendring på Landsrådsmøtet i 2004, med en mer spisset profilering av eksisterende mulighet til å gi andre organisasjoner plass i organisasjonen, fikk ikke det nødvendige 2/3 flertall. Saken ble vedtatt videreutredet, og presentert for Landsrådet i 2005. Saken har skapt en nødvendig diskusjon om hva KA skal være.

Det er spennende og utfordrende å lede en tverrfaglig og høyt kompetent kunnskapsbedrift. Kompetanse må stadig fornyes og oppdateres, slik at det fører til fornyelse i en aktiv hverdag, fleksibilitet, søken etter kvalitet og brukerorientering. KAs sekretariat legger vekt på at medlemmene skal oppleve dette.

STYRETS VIRKSOMHET

Styret har i 2004 vært slik sammensatt:

- > Arne Lerheim, leder
- > Benita Christensen, nestleder
- > Ove-Johnny Velle
- > Elin Saltrøe
- > Geir Sørebo
- > Berit Brenden Bredli
- > Erling Birkedal
- > Ingrid Hauge Lundby
- > Kari Øritsland

Menighetsrådsmedlemmer. Styrets nestleder representerer KA i Kirkerådets reformgruppe sammen med viseadm. dir. For å kunne finansiere den årlige studietur, har styret også i 2004 valgt å ikke ta ut honorar for arbeidet i styret. Leder har fått utbetalt et honorar på kr. 40.000,- for arbeidsoppgaver som blir ivaretatt mellom styremøtene. Det ble avholdt Landsråd på Strandleiren, NMS kurscenter på Sola, ved Stavanger 25. – 26. mars 2004.

Styret har hatt 8 styremøter og har behandlet i alt 43 saker. Et av styremøtene ble gjennomført i forbindelse med en studietur til London 2.-5. september. Styrets arbeidsutvalg har deltatt på 2 møter med Kirkerådets arbeidsutvalg. Styrets leder og Geir Sørebo har sammen med viseadministrerende direktør deltatt på nordisk arbeidsgiverkonferanse. Styreleder deltok i juni på årsmøte i den danske Landsforeningen af

Styreleder Arne Lerheim og styrets nestleder Benita Christensen under KAs landsrådsmøte på Strandleiren 2004.

SEKRETARIATET

KAs sekretariat ble i 2004 ledet av adm.dir. Frank Grimstad. Sekretariatet er delt inn i fire avdelinger, forhandlingsavdeling, forvaltningspolitisk avdeling, kompetanseavdeling og en administrasjonsavdeling. Avdelingslederne utgjør, sammen med adm. og viseadm. direktør ledergruppen.

Jan Nordahl ble ansatt som administrasjonssjef i oktober 2004 og tok over en del av ansvarsområdene fra viseadministrerende direktør Betty Haga.

Det er i 2004 opprettet stilling som administrasjonssjef. Denne stillingen er tillagt lederansvar for administrasjonsavdelingen. Viseadministrerende direktør skal fra 2005 frigjøres til å arbeide mer med kirkeøkonomi og finansieringsordning for kirken. Stillingen som studiekonsulent er i løpet av året omgjort fra engasjement til fast stilling. Likeså er 30 % prosjektlederstilling for arbeidet med energiøkonomisering omgjort til 100 % fast stilling. Det er videre opprettet 100 % stilling som systemansvarlig for kirkebyggdatabasen.

1 spesialrådgiver har ved årsskiftet permisjon fra 70 % av stillingen og har sagt opp hele stillingen fra 01.04.05.

I løpet av 2004 er det til sammen opprettet 3,3 årsverk faste stillinger og engasjementsstillinger er redusert med 1,3 årsverk. Ved utgangen av 2004 hadde KA 22 fast ansatte i til sammen 20,9 årsverk. I tillegg hadde KA 3 midlertidig ansatte i til sammen 2,65 årsverk.

KA tilstreber å ha lik fordeling mellom kvinner og menn i virksomheten, fortrinnsvis lik fordeling på alle nivå og i alle avdelinger. Det er ved utgangen av året ansatt 9 kvinner og 16 menn. I ledergruppen er det 2 kvinner og 4 menn. Ved ledighet i stillinger oppfordres kvinner spesielt til å søke i de avdelinger der kvinner er underrepresentert.

Sekretariatet har hatt 1 lang sykemelding i 2004. Samlet sykefravær har vært 5 % hvorav langtidsfraværet utgjør 3 %. Sykefraværsprosenten ligger i underkant av fraværet i næringsgruppe Interesseorganisasjoner. Dette fraværet er noe lavere enn gjennomsnittlig fravær blant alle arbeidstakere.

I desember 2004 flyttet KAs sekretariat til Kirkens Hus i Rådhusgata 1-3.

ARBEIDSGIVERVIRKSOMHET

RÅDGIVING

Mye av forhandlingsavdelingens ressurser brukes inn i rådgiving overfor KAs medlemmer. Dette skjer i spennet mellom enklere avklaringer som gjøres telefonisk og skriftlige svar på mer eksplisitte tolknings spørsmål, til aktiv deltakelse i tyngre saker som handler om alvorligere personalsaker og oppsigelser. KA og KAs medlemmer har stor nytte av samarbeidsavtalen som er inngått med advokatfirmaet Arntzen deBesche.

NEDBEMANNING

Forhandlingsavdelingen registrerer en klar økning av antall saker hvor fellestråd på grunn av dårlig økonomi ser seg nødt til å nedbemanne, mange for andre og noen for tredje år på rad. Arbeidet knyttet til omorganisering og oppsigelser

er krevende, og KA bruker mye tid på rådgiving for å kvalitetssikre slike prosesser.

O-KURS

Et kurstilbud om medbestemmelse og tillitsvalgordningen ble utviklet i 2003 i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene. I 2004 ble siste del gjennomført med 11 kurs à 2 dager. Kursene har vist seg å være viktige for å bevisstgjøre på de ordningene som Hovedavtalen legger opp til. Samarbeidet med arbeidstakerorganisasjonene har vært godt, og bidratt til at partene framstår med stor grad av konsensus om forståelsen av de inngåtte avtalene.

TARIFFREVISJONEN PR 01.05.2004

Revisjonen ble gjennomført i siste halvdel av juni, og

partene kom gjennom forhandlinger fram til et anbefalt forslag som fikk medlemmenes tilslutning gjennom uravstemming. Økonomisk lå oppgjøret tett opp til den økonomiske rammen som ble resultatet i kommunal sektor, i samsvar med hovedbudskapet fra arbeidsgiverkonferansene. Oppgjøret ble likevel en sterk påminnelse om at sektoren befinner seg i en smertefull spenning mellom behovet for å være konkurransedyktig på lønn, og de store økonomiske problemene som mange fellesråd har. En sentral løsning som gjøres gjeldende likt for hele landet gir også ulike utslag hos de enkelte fellesrådene. Noen av de største medlemmene i KA fikk erfare dette i 2004 med et kostbart oppgjør.

Noen av arbeidstakernes sentrale parter samlet rundt forhandlingsbordet i KAs lokaler i Karl Johans gate. Fra venstre: Unn Rosenberg, KA, Steinar Moen, KA, Sigurd Hukkelberg, KA, Reidar Kavlie-Borge, DPDF, Leif Sigurd Hope, DPDF, Roy-Tommy Jensen, KFO, Frode Lagset, Fagforbundet, Mette Henriksen Aas, Fagforbundet.

Det ble avtalt en pott til lokale forhandlinger med virkning fra 2005. Forhandlingene ble gjennomført høsten 2004. Ved to fellesråd ble en lokal uenighet meldt til organisatorisk behandling i samsvar med tvistebestemmelsene. Begge sakene fikk sin løsning i samarbeid med vedkommende arbeidstakerorganisasjon. Det lave antall tvistesaker etter lokale forhandlinger er et godt tegn på at de lokale partene klarer å håndtere disse prosessene.

Ved tariffrevisjonen ble partene enige om å videreføre et lokalt trekk slik som i 2002. Halvdelen av trekket går til arbeid med etter- og videreutdanningstiltak, den andre halvdelen til kurs i arbeidstid og arbeidsplanlegging. Kursene blir

utviklet og gjennomført i 2005 og 2006, i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene etter omtrent samme modell som kursene i medbestemmelse og tillitsvalgtordningen.

REGLEMENTER

KA har i 2004 arbeidet med revisjon av forslag til arbeidsreglement, reglement for arbeidet i administrasjonsutvalget, tilsettingsreglement og permisjonsreglement. Reglementene har vært drøftet med arbeidstakerorganisasjonene og er klare for presentasjon i 2005.

HÅNDTERING AV SEKSUELLE OVERGREP

KA har i 2004 deltatt i en arbeidsgruppe sammen med KKD for å utvikle retningslinjer for hvordan kirkelige arbeidsgivere skal håndtere situasjoner der ansatte er mistenkt eller anklaget for seksuelle overgrep. Kirkerådet har opprettet et samordningsorgan for slike spørsmål, hvor også KA er representert.

KOPINOR

KA og Kopinor har i 2003/2004 gjennomført en statistisk undersøkelse, som skal gi grunnlag for å beregne vederlag for kopiering i ny avtaleperiode. Undersøkelsen var klar til godkjenning ved utgangen av 2004. Den sentrale avtalen ble sagt opp av KA til utløp 31.12.2004 og prolongert til 31.03.2005 for å få tid til forhandlinger om ny avtale.

KA har helt fra starten i 1990 lagt vekt på at det er en sammenheng mellom rammebetingelser, virksomhetens karakter og det arbeidsgiveransvar som skal utøves. Derfor har arbeidet med medlemmenes rammebetingelser og støtte til arbeidet med utvikling av virksomheten stått sentralt også i 2004.

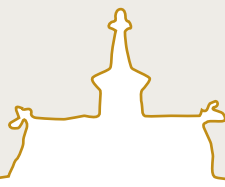
VIRKSOMHETSUTVIKLING

ØKONOMISKE RAMMEBETINGELSER

KA har bl.a. gjennom årlige økonomiundersøkelser blant de kirkelige fellesrådene dokumentert og analysert utviklingstrekk i de økonomiske rammebetingelser for den lokale kirke. I 2003 økte de kommunale overføringene til den lokale kirke i gjennomsnitt med 1,3%, mens lønns- og prisveksten var på ca 4%. Vi erfarer at denne svekningen av den økonomiske situasjon for fellesrådene har preget 2004. Konsekvensene av utviklingen var redusert aktivitet,

og mange fellesråd gjennomfører omorganisering og omstilling for å tilpasse virksomheten til de økonomiske rammebetingelsene.

Årsakene til den vanskelige økonomiske situasjonen er sammensatt. Mye skyldes en generelt stram kommuneøkonomi og stadig tøffere prioritering om de økonomiske midlene i kommunene. Vi erfarer at den lokale kirkes budsjettarbeid og generelle omdømme i

lokalsamfunnet blir mer avgjørende for utviklingen av de kommunale bevilgninger til kirkelige formål. Staten har på sin side ikke fulgt opp med lønns- og prisjustering av sine tilskuddsordninger til den lokale kirke, veksten i statens bidrag er lavere enn de kommunale overføringene. KAs arbeid har vært knyttet til rådgivning og oppfølging av fellesråd som må gjennomføre nedbemanning og omstilling som følge av innstramming. I tillegg har det vært arbeidet med bedre dokumentasjon om den økonomiske utvikling, sammen med politisk arbeid på ulike arenaer for styrket kirkeøkonomi.

BYGNINGS- OG EIENDOMSFORVALTNING

Fellesrådene er forvaltere av 1600 kirker og ca. 3000 kirkegårder med tilhørende bygninger. Kirker og kirkegårder har en sentral plass i kirkens virksomhet ved siden av at de er sentrale elementer i vår nasjonale kulturarv.

Når det gjelder kirkebygg har KA i 2004 arbeidet i hovedsak på fire områder:

• Kirkevedlikehold

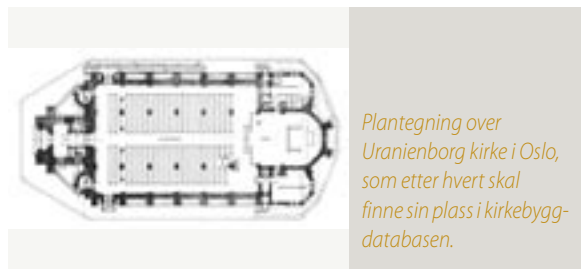
Beregninger viser at kirkene lider av vedlikeholdsetterslep i milliardklassen. Statlig innsats for å redusere dette etterslepet har vært et prioritert innsatsområde. Under Narvik-konferansen om kirkevedlikehold våren 2004 var det enighet blant representantene fra Stortingets kirkekomité om behovet for særlige økonomiske tiltak fra staten for å sikre bedre vedlikehold av kirker. Det paradoksale er at kommunene - i påvente av at slike signaler følges opp - ikke iverksetter økt innsats på området. Vi får inntrykk av at mange avventer lokale bidrag inntil statens innsats er klarlagt. Det haster derfor å få avklart hvordan staten vil bidra til styrket kirkevedlikehold.

KA var representert i et utvalg Regjeringen nedsatte i 2003 med formål å se på det lokale vedlikeholdsbehov på offentlige bygninger, herunder kirker. Utvalget la fram sin innstilling i november 2004. Stortinget vedtok i desember 2004 en rentekompensasjonsordning for iverksetting av kirkebygg.

• Kirkebyggdatabase

I 2004 har mye arbeid og ressurser blitt brukt på etablering av en nasjonal kirkebyggdatabase. Databasen skal inneholde en grunnmodul med register over de ca. 1600 eksisterende kirkene i Norge, i tillegg til ca.

2100 kjente revne kirker, totalt ca. 3700 objekter. De kirkelige fellesråd vil dessuten få mulighet til selv å legge inn informasjon om sine øvrige kirkelige bygninger og eiendommer. Det er KA som eier og er ansvarlig for databasen, men arbeidet skjer i samarbeid med bl.a. Kultur- og kirkedepartementet og Riksantikvaren. Våren 2004 ble det skrevet kontrakt med programvareleverandør etter en omfattende anbudsrunde. I august var grunnfunksjonene på plass, og fra nyttår var kirkebyggdatabasen fullt ut operativ. Det planlegges å implementere andre moduler etter hvert.

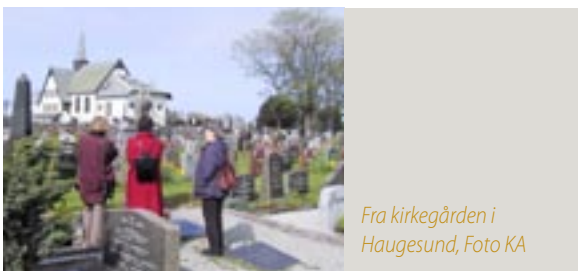
Plantegning over Uranienborg kirke i Oslo, som etter hvert skal finne sin plass i kirkebyggdatabasen.

• Kirkebyggforsikring

KA har i flere år vurdert å etablere en egen kirkebyggforsikring, og beslutning om iverksetting av dette ble gjort i 2003. Målsettingen har vært en forsikringsordning tilpasset kirkebygg, som er prisgunstig, og som kan tilby forutsigbare betingelser for kirkeeierne. Det har vært viktig å få til en ordning som er spesielt tilpasset de mange antikvariske verdiene som kirkene rommer. Vinteren 2004 ble KNIF valgt som samarbeidspartner, og forsikringsordningen trådte i kraft fra 1.1.2005. Det er etablert en styringsgruppe med representanter fra KA og KNIF. Ved årsskiftet hadde om lag 60 % av de kirkelige fellesrådene sluttet seg til avtalen. På grunn av priskonkurranse fikk de fleste av de resterende fellesrådene også betydelig lavere premie.

• Kirkeoppvarming

Etter en prosjektperiode tilsatte KA i 2004 en person i fast stilling innenfor området kirkeoppvarming. Tidligere arbeid har vist at det er mulig å spare betydelig energikostander på bedre kirkeoppvarming, samtidig som det er mulig å kombinere verne- og brukerinteresser og på sikt redusere vedlikeholdsbudsjettene. I 2004 har det bl.a. vært igangsatt to lokale nettverksprosjekter om bedre kirkeoppvarming - i Nord-Østerdalen og i Trondheimsregionen.

Fra kirkegården i Haugesund, Foto KA

Når det gjelder kirkegårdene har KAs innsats i 2004 bl.a. vært knyttet til:

- Økt samarbeid med Norsk forening for kirkegårdskultur.
- Sommeren 2004 ble det gjennomført en stor brukerundersøkelse blant de som har vært pårørende de siste 5 år. Siktemålet var å undersøke brukertilfredshet når det gjelder de tjenester og funksjoner som er tillagt fellesrådene gjennom gravferdsloven (gravlegging, gravminne, kirkegård, krematorium mv). Resultatet av undersøkelsen var svært positiv. Sammenlignet med kommunale tjenester, som er undersøkt på tilsvarende måte, topper gravferdstjenestene "karakterlisten" mht. andel som er "fornøyd" eller "meget fornøyd". Undersøkelsen ble gjennomført med støtte fra Norsk forening for kirkegårdskultur og sekretariatet for Stat-kirke – utvalget.
- Gravferdsloven legger opp til at kirkelig fellesråd har ansvaret for gravferdsforvaltningen for alle innbyggere – uavhengig av livssyn og kultur. Dette er en ordning som kan problematiseres, og det er ventet at det vil bli et viktig tema hvis det blir en nyorganisering i forholdet mellom stat og kirke. Gjennom bl.a. et dagsseminar på høstkonferansen har vi bidratt til å drøfte ulike sider ved kirkens ansvar for alle innbyggere på dette området.
- I forbindelse med en erstatningssak etter en dødsulykke på en kirkegård har det vært økt fokus både på sikring av gravminne og på ansvarsforhold på kirkegård generelt.

FORSØKS- OG UTVIKLINGSARBEID (FOU)

I 2003 ble det etablert en statlig tilskuddsordning til forsøks- og utviklingsarbeid i den lokale kirke. Midlene forvaltes i hovedsak av KA, i tillegg til Kirkerådet. Høsten 2003 fikk til sammen 20 prosjekter som omfattet omlag 40 fellesråd tilskudd på til sammen omlag kr 1,75 mill kr. I 2004 er det fordelt omlag kr. 1,5 mill til FOU-tiltak, i hovedsak videreføring av påbegynte prosjekter og tilskudd til fellesråd ved planlagt eller vedtatt kommunesammenslåing. Tilskuddsmidler i 2005 vil i hovedsak bli brukt på nye prosjekter.

I tilknytning til Kirkerådets arbeid med kirkelige reformer har også Kirkerådet i 2004 etablert en tilskuddsordning til forsøksvirksomhet. KA og Kirkerådet har funnet en hensiktsmessig arbeidsfordeling mellom disse to ordningene. KAs ordning er rettet mot samarbeidstiltak mellom fellesråd eller omorganisering i fellesråd, som kan virke effektiviserende og gi utgiftsbesparende virkninger. Kirkerådets utlysning av midler har hovedfokus på de områder som er spesielt omtalt i Kirkemøtets vedtak i 2002 om behovet for reformer i kirken, dvs. kirkeforståelse, en enhetlig kirkelig økonomi, organisering av kirken, samordning av arbeidsgiveransvaret og valgordninger. KA har vært representert med 2 medlemmer i Kirkerådets styringsgruppe for kirkelige reformer.

Forsøksparagrafen i kirkeloven (§ 5) åpner for mange ulike forsøktiltak med rådene og deres ansvarsområder. KA har bl.a. arbeidet for at mindre flersoknskommuner kan gjennomføre forsøk med et kirkelig organ for alle soknene i kommunen. Dette vil nå bli prøvd ut bl.a. i Dovre og Øyer.

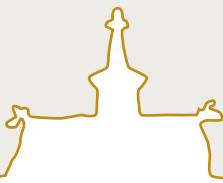
REGELVERK OG FORVALTNING

• Barnehagereformen

KA har nesten 100 barnehager som medlemmer. Barnehagereformen med helt nye forskrifter for offentlig tilskudd medfører betydelig endring i rammebetingelsene for barnehagene. Vi samarbeider tett med IKOs barnehagekontor i barnehagespørsmål, og vi erfarer nå at mange små barnehager sliter økonomisk, og flere vurderer å kutte ut driften. Det har vært flere møter med politisk ledelse i BFD om denne saken. Sammen med IKO ga vi våren 2004 ut et veiledningshefte om tilpasning og samarbeid med kommunen i lys av barnehagereformen. Høsten 2004 hadde vi et felles utspill i Vårt Land med spesielt fokus på de små barnehagenes situasjon.

• Momskompensasjonsordning

Stortinget vedtok i 2003 en kompensasjonsordning for moms i kommunal sektor. Formålet var å unngå at bruk av egne kommunale tjenester (uten moms) skulle ha en konkurransefordel i forhold til kjøp av private tjenester (med moms). Kirkelig fellesråd og barnehager var også omfattet av ordningen, og etter hvert ble det klart at også barnehager var omfattet. Dette er i utgangspunktet en nullsum-ordning i forholdet mellom stat og kommune, og det forutsettes at det heller ikke skal gi verken dårligere eller bedre økonomiske forhold for fellesrådene. Men lokalt kan utslagene bli svært uforutsigbare, og ordningen

har krevd mye rådgivning og oppfølging fra KAs side. Ved større innkjøp mv. med innsamlede midler slår ordningen positivt ut for den lokale kirke. Små barnehager kan derimot risikere å havne utenfor ordningen.

- **Nye økonomiforskrifter**

KAs rådgivningsarbeid har bl.a. vært knyttet til nye økonomiforskrifter for fellesråd og menighetsråd som ble gjort gjeldende fra 2004. Forskriftene stiller økte krav til ryddighet og styring i den lokale økonomiforvaltning.

- **Bevarings- og kassasjonsregler for kirkelige arkiver**

Riksarkivaren fastsatte i 2001 ny arkivnøkkel for den lokale kirke, og siden den gang har nesten 1200 deltakere fra menighetsråd, fellesråd og prester deltatt på KAs arkivkurs. I 2004 fastsatte Riksarkivaren nye bevarings- og kassasjonsregler for kirken, og i 2004 er det gjennomført

3 dagskurs med stor deltagelse om arkivregler og arkivering.

En av de fordeler som knytter seg til medlemskap i KA, er tilgang til KA som informasjons- og kompetansenettverk. KA har som målsetting at medlemmene gjennom sitt medlemskap både skal få rask informasjon om aktuelle forhold som angår medlemmenes virksomhet og rammebetingelser og få tilgang til arenaer og nettverk for faglig fordypning og oppdatering, særlig innenfor arbeidsgiverrelaterte spørsmål.

KA opptreter videre på vegne av sine medlemmer i et sentralt partssamarbeid og overfor aktuelle utdanningsinstitusjoner (universiteter/høyskoler) når det gjelder utvikling av relevante etterutdanningstilbud for de tilsatte i KAs medlemsorganisasjoner.

KOMPETANSEUTVIKLING OG OPPLÆRING

ARBEIDSGIVEROPPLÆRING

- **Grunnkurs for nye kirkeverger**

Det årlige grunnkurs (4 dager) for nye kirkeverger ble arrangert i september med ca. 20 deltakere. Grunnkurset gir innføring i kirkelig lov- og avtaleverk og presenterer kirkens organisasjon og ledelsesstruktur. Grunnkurset er kunnskapsorientert og har som målsetting å gi nødvendig innføring i særskilte organisatoriske forhold/bransjekunnskap som knytter seg til å arbeide i Den norske kirke.

- **Dagskurs - personalledelse**

Det største breddetiltaket i 2004 når det gjelder arbeidsgiveropplæring har vært de regionale fagdage som arrangeres på bispedømmenivå. Gjennomsnittlig deltar ca. halvparten av landets kirkeverger på disse fagdage. Fagdage i 2003-2004 hadde som målsetting å gi innføring i de brukerorienterte kvalitetssystemer som i økende grad tas i bruk innenfor offentlig forvaltning. Fagdage for 2004-2005 har tematisert utfordringer innenfor feltet personalledelse. Ca 250 personer (kirkeverger/daglige ledere) deltar på denne fagdagen i løpet av høst 2004- vinter 05.

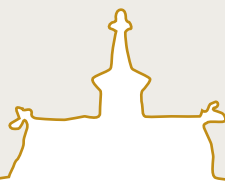

Fra fagdager i Bergen.

- **Lederutviklingsprogram (2004-05)**

KAs lederutviklingsprogram ble i 2004 revidert med hensyn til rammeplan. Vårsemesteret ble benyttet til revisjonsarbeidet og forhandlinger med Diakonhjemmets høyskole (DIAVETT) om godkjenning av programmet som del av Diakonhjemmets masterstudium i verdibasert ledelse. Godkjenningen forelå fra DIAVETT forsommeren 2004 og det er undertegnet skriftlig avtale mellom KA og Diakonhjemmet.

Nytt kull ble tatt opp høsten 2004. 20 deltakere (flesteparten kirkeverger, 1 prost og noen daglige ledere) møttes til første kurssamling i oktober på Røde Kors kurscenter på Eidene, Tjøme. Samling 2 og 3 blir gjennomført vårsemesteret 2005. Ansvarlige for programmet er fagpersoner i KAs sekretariat/

kompetanseavd. samt enkelte innleide timelærere.

- **Ledelse av frivillige medarbeidere**

KA har i samarbeid med to bispedømmer og fagorganisasjonene initiert planlegging og gjennomføring av et videreutdanningstilbud i ledelse av frivillige medarbeidere. Ca 25 deltakere er rekruttert fra Oslo og Tunsberg bispedømme høsten 2003, og Diakonhjemmet påtok seg operatøransvar for studiet (del av masterstudiet). Ulike grupper kirkelige medarbeidere deltok på studiet (kirkemusikere, prester, kirkeverger, kateketer etc) som ble avsluttet rett før jul i 2004. Evalueringen bekrefter at frivillighetsledelse er et viktig område for kompetanseutvikling i kirken, men viser samtidig at fagfeltet er lite utviklet innenfor kirkelig sektor. Det representerer en utfordring for en eventuell videre satsning på området. KA vil i 2005 vurdere mulige former for videreføring av dette tiltaket i kontakt med involverte samarbeidspartner.

- **Opplæring av proster**

KA har vært benyttet av enkelte bispedømmeråd i forbindelse med opplæringen av proster i forlengelsen av ny tjenesteordning.

STABS- OG ORGANISASJONSUTVIKLING

KA har i 2004 deltatt i styringsgruppen for "Verdibasert stabsutvikling" i Stavanger bispedømme der en rekke kirkelige staber fra Stavanger bispedømme har deltatt. KA har også bidratt med foredrag etc. ved prosjektsamlingene.

Kompetanseavdelingen har i 2004 også bidratt med konsulenttjenester i flere lokale organisasjonsutviklingsprosjekter. Både på grunn av innstramninger i økonomi og på grunn av ønske om bedre ressursutnyttelse og større samarbeid, initieres det organisasjonsutviklingsprosjekter i mange fellesråd.

KVALITETSLEDELSE

KAs kompetanseavdelingen har i 2004 hatt som målsetting å fokusere kvalitet innenfor kirkelig virksomhet. Denne målsettingen har vært definert som gjennomgående på ulike arbeidsområder og har vært organisert som et internt prosjekt med delprosjekter innenfor nærmere avgrensede områder.

Ett delprosjekt har vært knyttet til design og gjennomføring

av nasjonal kvalitetsundersøkelse av kirkegårdsforvaltningen. Denne undersøkelsen ble gjennomført sommeren 2004 og resultatene fremlagt på KAs høstkonferanse i september. Undersøkelsen ble gjennomført i samarbeid med KKD og det offentlige Stat-kirkeutvalget.

Et annet delprosjekt har vært å utvikle et verktøy for lokalt kvalitetsarbeid innenfor kirkelig undervisning. Dette arbeidet ble forprosjektert våren 2004 og igangsatt høsten 2004 med særskilt tilsatt prosjektmedarbeider. Verktøy foreligger ferdig utviklet jan/februar 05. Arbeidet har skjedd i samarbeid med DNKK, trosopplæringssekretariatet i Kirkerådet, IKO og utvalgte kateketer/prester og planlegges lansert våren/ sommeren 2005 for utprøving i en 3-årsperiode.

Et tredje delprosjekt har vært å fokusere på og informere om ulike målstyringsverktøy som er i bruk bl.a. i kommunal sammenheng med sikte på mulig anvendelse i kirkelig sammenheng. Problematikken knyttet til mål-, plan- og strategiarbeid er komplisert i Den norske kirke og det økte fokus på sentralkirkelige og regionale mål og strategier (som prostene er forpliktet på), setter det lokalkirkelige mål- og planarbeid under krysspress. Det er en tydelig tilbakemelding fra lokalkirken om behov for opprydding og kraftig forenkling særlig mht. antall styringsnivåer for lokalkirkens virksomhet.

PARTSSAMMENSATT ARBEID

KA har et nært partssamarbeid på etterutdanningsfeltet både gjennom EVU-utvalget (Etter- og videreutdanningsutvalget) og gjennom samarbeidsutvalget med Den norske kirkes kateketforening (DNKK). På bakgrunn av OK-trekket fra forrige lønnsoppgjør har EVU-utvalget støttet og igangsatt en rekke tiltak. I tillegg har KA og DNKK i fellesskap gitt tilskudd både til individuelle, regionale og sentrale etterutdanningstiltak for kateketer.

- **Kirketjenerskolen I-III**

Oppbyggingen av Kirketjenerskolens tre moduler ble ferdig i 2004 etter ca. fem års utviklingsarbeid. I 2004 har arbeidet med Kirketjenerskolen III blitt ferdigstilt i tråd med vedtatte fremdriftsplaner. Arbeidet har vært ressurskrevende og representerer et pedagogisk nybrottsarbeid som aktualiserer en rekke verdimesige og pedagogiske utfordringer for kirken som arbeidsplass. Utviklingen av kursmateriellet har skjedd i nært og konstruktivt samarbeid mellom KA, Fagforbundet og KFO.

Kirketjenerskolen II har i 2004 blitt evaluert og er under gjennomføring i de resterende 5 bispedømmer. Mer enn 200 kirketjenere har deltatt i denne opplæringsrunden, som gjennomføres i samarbeid med NKI, Riksantikvaren og kirkekonsulent Arne Sæther. Fellesrådene har i siste fase i større grad påtatt seg oppgaven som lokal kursoperatør (istedenfor bispedømmerådene). Kirketjenerskolen I er fortsatt etterspurt og arrangeres etter initiativ fra fellesrådene. Bergen kirkelige fellesråd har bl.a. gjennomført en storsatsning på kirketjeneropplæring i 2004 der bl.a. Kirketjenerskolen I er blitt gjennomført med mange deltakere.

Et eget driftsstyre er høsten 2004 etablert for hele Kirketjenerskolen med representanter fra KA, Fagforbundet og KFO. Driftsstyret har vedtatt å foreta en revisjon av pensum for Kirketjenerskolen I på bakgrunn av innkomne synspunkter fra fellesrådene.

- **Kvalitet og verdighet – oppfølging**

Arbeidet med oppfølging av rapporten om kirkegårdsarbeidernes etterutdanningsbehov har vært videreført i 2004. Det er særlig behovet for utvikling av et sentralt fagmiljø på området og behovet for et generelt innføringskurs for kirkegårdsarbeidere som har vært fokusert i 2004. I forhold til begge disse anliggender, representerer kontakten mellom KA og Norsk forening for kirkegårdskultur et utviklingsområde. Høsten 2004 har denne kontakten blitt intensivert.

- **Kirkemusikernes etterutdanningsbehov**

En kartlegging/utredning av kirkemusikernes kompetansebehov er vedtatt gjennomført av EVU-utvalget, og et utvalg ble vedtatt oppnevnt høsten 2004 med frist til å levere innstilling innen utgangen av 2005.

KA HAR I 2004 PRODUSERT FØLGENDE BØKER/VEILEDNINGSHEFTER:

- **Hovedtariffavtalen for KAs tariffområde**

HTA 2004-2006 i trykt versjon. KAs medlemmer får ett eksemplar tilsendt i posten. Det eksemplaret inngår i medlemsavgiften.

- **Arkivplan og arkivveiledning for fellesråd, sokneråd, preste- og prostekontor**

Nye og oppdaterte utgaver kom i 2004 supplert med bevarings- og kassasjonsregler.

- **Kirkeplanleggeren 2005**

Ukekalender fra 1. søndag i advent 2004 og ut kalenderåret 2005. I tillegg til kalendarium, inneholder Kirkeplanleggeren en ressursdel med adresser, utdrag av tariffar og forslag til salmeagenda for hele kirkeåret. Det er andre året KA gir ut Kirkeplanleggeren.

- **Lønns- og personalstatistikk 2003 for kirkelige arbeidstakere**

Dette er den årlige lønns- og personalstatistikken basert på rapport fra KAs medlemmer pr. 01.10. sist år. Abonnerer får den tilsendt, andre må bestille.

- **KA-forum**

6 nummer sendt i to eksemplar til alle medlemmene, samt til samarbeidsparter og noen abonnenter. Opplag: 1700 eks.

- **Norske og utlandske kyrkje- musikkutdanninger - ein kompetansemanual**

- **Møte med mennesker – studiehefte og læreveiledning. (Kirketjenerskolen III)**

Hvordan møter vi folk i sorg og krise? Hvordan skal vi ta vare på oss selv og våre kolleger i møte med sterke inntrykk? Hva gjør vi når brukerne kommer med klager og kritikk?

KURS, SEMINARER, KONFERANSER M.V. ARRANGERT AV KA I 2004:

Type kurs	Antall deltakere	Antall kursdøgn
Kirkemusikere med ulik utdanning og bakgrunn	11	33
Grunnkurs for nye kirkeverger og daglig ledere	24	68
Råds kurs	85	117
Arkivkurs	118	118
Kirkebygdatabasen	285	285
Storkommunekonferansen	78	78
Regionale fagdager og arbeidsgiverkonferansen	420	840
Narvik: Kulturarv i fritt forfall	124	372
Høstkonferansen	162	486
Medbestemmelse og tillitsvalgtordningen	351	702
Konsultasjon om trosopplæring	31	62
Opplæring i energiledelse	150	150
Sum	1839	3311

KAS ØKONOMI

Regnskapet for 2004 viser at de samlede driftsinntekter i 2004 har vært kr. 32.659.598. driftskostnadene har vært kr. 27.514.663. Avsetninger til bunde formål var til sammen kr. 5 mill. KA har et overskudd etter finansposter og overføring til NKVL-fond og bundne formål, på kr. 326.816.

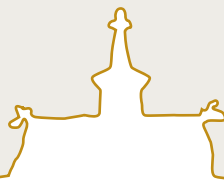
Nedenforstående tabell viser utviklingen i omsetningen fra 1998 – 2004:

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Inntekter	9,8 mill.	11,4 mill.	11,3 mill.	15,7 mill.	17,6 mill.	26,2 mill	27,4 mill
Ovf. fra tidl. år						0,8 mill	5,3 mill
Kostnader, renter og avsetninger	9,4 mill.	11,2 mill.	11,3 mill.	15,7 mill.	18,0 mill.	- 0,2 mill	- 0,1 mill
Resultat	0,4 mill.	0,2 mill.	0,0 mill.	0,0 mill.	- 0,4 mill.	0,3 mill	0,3 mill

Den store veksten i omsetningen i 2003/2004 skyldes primært store overføringer fra KKD knyttet til database / forsikringsordning og forsøks- og utviklingsarbeid. Kontingentsatsene i KA ble økt fra 2002 til 2003 med det resultat at kontingentinntektene økte med kr.1,4 mill. Fra 2003 til 2004 var kontingentsatsene uendret. Kontingentinntektene økte da med kr.0,2 mill. som et

resultat av økningen av medlemmenes lønnsutgifter.

Fra slutten av 90-tallet og fram til og med 2002, kom ca. 50 % av driftsinntektene fra medlemskontingenten, ca. 13 % fra kursvirksomheten og 5 % kom fra salg av materiell og øvrige inntekter. I overkant av 30 % av driftsinntektene var knyttet til oppgaver KA får midler

for å ivareta på vegne av / etter oppdrag fra andre.

Fra 2003 forandret dette bilde seg da inntektene som KA fikk for å ivareta oppgaver på vegne av / etter oppdrag fra andre, utgjorde nærmere 50 % av de samlede

inntekter. Denne utviklingen har fortsatt i 2004.

Nedenfor følger en oversikt over disse midlene, hvor mye som er mottatt og hvor mye som er ubrukt ved årsskiftet.

Prosjekt	Mottatte tilskudd 2004 fra			Overført fra 2003	Benyttet 2004	Overført til 2005
	KKD	OVF	andre			
EVU-OK-midler			-1200	-298	775	-723
Rekruttering	-1 399			-242	1 641	0
Kateketmidler	-1 780			-435	1 143	-1 072
Kompetansemillion	-1 000			-35	893	-142
Kirketj,skolen III			-63	-286	349	0
Frivillighet				-139	139	0
Kirkeoppvarming			-148	-256	389	-15
Nettverk (energiøkonomisering)	-250		-290	-200	737	-3
Kapellprosjekt		-570		-8	563	-15
Database / forsikringsordning	-4 340			-1 360	4 741	-959
FOU	-1 750		-125	-1 975	2 090	-1 760
Arbeidsrettssaker	-250			0	0	-250
Informasjonsarbeid		-425		0	425	0
Ansvarsforsikring	-310			0	310	0
Narvikkonferansen		-227		0	227	0
Div.midler			-105	-20	20	-105
	-11 079	-1 222	-1 931	-5 254	14 442	-5 044
Endring tilskuddsmidler+ EVU/OK-midler i balansen (div. midler: 105' lønsref. er ikke resultatført, skal disponeres i -05)						210

Det er litt ulike grunner til at så mye som kr. 5 mill. av de bundne midlene er ubrukte ved årsskiftet. Dels har det sammenheng med at det er etablert ulike tilskuddsordninger til lokale, regionale og sentrale prosjekt. Fra noen av disse tilskuddsordningene (kateketmidler, ok-midler) blir midlene utbetalt etter at prosjektet er gjennomført og rapport sendt til KA. I en del av tilfellene skjer dette året etter at tilsagnet er gitt. Andre tilskuddsordninger (FOU) hadde av ulike grunner søknadsfrist på høsten, og formaliteter knyttet til saksbehandling og utbetaling av midler tar i en god del tilfeller så mye tid at utbetalingen kommer etter nyttår.

Det er ventet at søknadsfristen i 2005 blir mye tidligere, slik at bildet ser annerledes ut ved neste årsskifte. Når det gjelder kirkebasen, er det i løpet av året besluttet at ikke all programvaren skal kjøpes inn fra starten av. I tillegg ble delprosjektet med innskanning av byggetegninger utsatt til nyåret 2005.

Styret har hatt som målsetning å styrke KAs egenkapital. Etter et negativt driftsresultat i 2002, har målsettingen vært å få et overskudd på kr. 250.000 hvert år i denne landsrådsperioden. Dette målet er så langt nådd ved at overskuddet i 2003 ble kr. 336.000 og i 2004 kr. 327.000.

BALANSEREGNSKAP 2004

	31.12.2004	31.12.2003
Eiendeler		
Anleggsmidler		
Inventar og utstyr	434 553	357 400
Sum varige driftsmidler	434 553	357 400
Sum anleggsmidler	434 553	357 400
Omløpsmidler		
Lager av varer	156 087	124 939
Kundefordringer	226 013	260 289
Andre fordringer	595 644	328 601
Likvider	8 118 420	7 504 793
Sum	9 096 164	8 218 622
Sum eiendeler	9 530 717	8 576 022
Egenkapital og gjeld		
Opptjent egenkapital	827 645	500 828
NKVL-fond	290 413	285 413
	1 118 058	786 241
Gjeld		
Evu /OK- midler	722 663	297 181
Rekruttering	0	241 988
Kateketmidler	1 071 745	435 499
Kompetansemillionen	141 913	35 000
Kirketjenerskolen III	0	285 864
Frivillighet	0	138 971
Kirkeoppvarming/Nettverk	18 266	455 996
Kapellprosjekt	14 748	8 127
Database/forsikring	958 626	1 359 971
FOU	1 760 439	1 974 720
Avsetting arbeidsrettsaker	250 000	0
Div. bundne midler	105 045	20 000
Sum	5 043 445	5 253 317
Leverandørgjeld	1 343 145	903 634
Offentlig gjeld	534 015	404 161
Annen kortsiktig gjeld	1 492 054	1 228 669
Sum kortsiktig gjeld	3 369 214	2 536 464
Sum gjeld	8 412 659	7 789 781
Sum egenkapital og gjeld	9 530 717	8 576 022

RESULTATREGNSKAP 2004

alle tall i hele tusen

note	Regnskap 2004	Budsjett 2004	Regnskap 2003	Regnskap 2002
	14 479	13 953	14 254	13 411
Driftsinntekter				
Tilskudd 6	12 927	12 350	11 925	3 976
Overført fra tidligere år 6	5 253	-	797	-
Sum driftsinntekter	32 659	26 303	26 976	17 387
Varekostnader	2 614	1 870	2 360	2 263
Lønnskostnader m.m. 4,5	12 168	10 698	9 236	8 078
Andre driftskostnader	12 470	13 354	9 741	6 606
Avskrivninger 1	261	300	235	245
Sum driftskostnader	27 513	26 222	21 572	17 192
Driftsresultat	5 146	81	5 404	195
Renteinntekter	125	175	175	188
Årets resultat (- er overskudd)	5 271	256	5 579	383
Avsatt NKVL-fond + bundne midler 6	4 944	0	5 243	759
Overskudd /Underskudd 3	327	256	336	-376

Oslo, 2. mars 2005

Benita Christensen

Ove Johnny Velle

Erling Birkedal

Berit Brenden Bredli

Geir Sørebo

Elin Saltrøe

Ingrid Hauge Lundby

Kari Øritsland

Frank Grimstad
Adm.dir.

Arne Lerheim
Styreleder

Omslagsbildet:

BORGUND STAVKIRKE

Kirkebyggene og vedlikeholdet av disse, ikke minst middelalderkirkene, har vært en av sakene som har preget KAs arbeid i 2004.

Foto: EdelPix.com

**Kirkens
Arbeidsgiverorganisasjon**
Besøksadresse: Rådhusgt. 1-3, 0151 Oslo
Postadresse: Postboks 1034 Sentrum, 0104 Oslo
Telefon: 23 08 14 00
Telefax: 23 08 14 09
E-post: ka@ka.no
Nettsted: www.ka.no

